

i saa smaa Kvantiteter, som Yderne skulle levere. — Jeg havde forresten ønsket, at de ærede Forslagsstillere vare gaade noget videre og havde taget Tiendeafsløsningen i dens Helhed under Behandling. (Frederiksen: Maa jeg bede om Ordet for en kort Bemærkning!) Jeg tør vel neppe troste mig med i et Udvalg at faae denne min Tanke støttet af de ærede Forslagsstillere; men i hvert Tilfælde skulde det glæde mig overordentligt, hvis dette Lovforslag kunde give Anledning til at faae det hele Forhold om Tiendens Afsløsning under Forhandling.

Anskaar: Jeg skal dog bede ærede Medlemmer ikke at udvide Lovforslaget saa vidt, dersom de sætte nogen Pris paa at faae en Lov ud deraf. Over for den Ustkif, som nu er paataalt af to ærede Talere, skal jeg tillade mig at sige, at denne Ustkif kan opstaa af to Ting. Den kan opstaa derved, at Kornet, som leveres af Tiendeyderne, leveres til en bestemt Tid, altsaa kan opnaa den sandsynlige Pris, som gives paa denne Tid, medens Kapitelstarten sættes efter et Gjennemsnit af Priser gennem flere Maanedre. Naar altsaa den, som modtager Tienden, kan sige til Kjøbmanden: jeg kan levere saa og saa mange Tønder Korn til den Tid, saa ligger deri en Mulighed for, at Kjøbmanden kan give ham højere Pris end den, der udkommer ved Kapitelstartens Fastsettelse. Men Ustkiften kan ogsaa opstaa ved noget Andet, nemlig derved, at Kapitelstarten er sat lavere, end den efter en virkelig nøgagtig Middelpriis vilde være. Der er jo forskellige Faktorer, der have Indflydelse paa Kapitelstartens Fastsettelse, og det er ikke sandsynligt, at de Herrer Tiendeydere, som ogsaa have Indflydelse derpaa, skulde gaa hen og sætte Gjennemsnitsprisen højere, end de ere absolut nøgte til. (Afskydelse.) Ja, det udjævnes maaske noget derved, at der ogsaa er Nydere, der deltage i Fastsettelsen, men jeg tror dog, at Nyderne indtræde i et meget ringere Forhold end Yderne. Men, som sagt, Misbruget er tilstede, og det kan ikke nytte at ville se bort deraf, naar man vil omhandle dette Forhold; det er nødvendigt at tage det i Betragtning.

Frederiksen: Jeg ønskede kun overfor det ærede Medlem for Odense Amts 7de Valgfreds (S. Madsen) at erindre om, hvorledes jeg dels alene, dels i Forening med et andet Medlem, har fremlagt Forslag om Tiendens Afsløsning, og at vi ikke have hørt nogen Indvending derimod, som vi i nogen Henseende kunde anse for berettiget; men da dette Forslag forelaa, fandt det ingen Understøttelse, navnlig ikke fra den Side, hvortil det ærede Medlem hører. Grundene dertil kunne ikke dokumenteres, men de ligge for øvrigt ganske nær.

Clausen: Jeg vil just ikke sige, at det

er nogen Ustkif, at en Tiendetager faar højere Priser for sin Tiende end Kapitelstarten; men dersom vi toge saa stort Hensyn til dette Moment, at vi sagde, at dette var en Ret, som vi skulde tage i Betragtning, vilde vi gjøre os skyldige i en Ustkif. Det ærede Medlem for Viborg (Anskaar) mente, at denne Ustkif kunde opstaa paa forskellige Maade, og han nævnte to Maader. Den ene Maade kunde være den, mente han, at Kapitelstarten ikke ansattes som en virkelig Middelpriis af Landets Kornvarer. Jeg tror i Virkeligheden, at Kapitelstarten er maaske højere end Middelpriiserne af Landets Middel-Kornvarer; thi naar vi skulde tale om Kapitelstartens Ansættelse, maa vi ikke alene tage Hensyn til Middelpriisen, men ogsaa til Middelfornet, til Kvaliteten af det Korn, der leveres. Her er der Spørgsmaal om Forholdet mellem Tiendetageren og Tiendeyderen, og der er fra flere Sider henviset til, at, naar Tiendetageren faar middelgodt Korn, som det i Almindelighed avles, maa han være fornøjet; men jeg drifter mig til at paastaa, at Kapitelstarten naaer en højere Pris end Middelpriisen af saadant Middelforn, som der i Almindelighed avles paa Landet. Men naar det virkelig forholder sig saaledes, som det ogsaa er mig bekendt, at det gjør, at der er enkelte Tiendetagere, der faae mere for deres Tiendeforn end efter Kapitelstarten, saa tror jeg, at det ligger i selve de lokale Forhold. Der er Forskel paa Egnene, Voldsbruget i det Hele taget har ikke haft samme Opsving i alle Egne af Landet. Der er i det Hele i Landbostanden en Stræben efter at føre det bedste Korn paa Markedet; der er ligesom en Kappeltrid derom, og dette er en for hele Landet gavnlig Stræben, thi derved opnaar vort Korn et Renomme paa det udenlandske Marked, saa at det bliver søgt til højere Pris. Men denne Stræben fører en Slags Ordensstands med sig, saaledes at, selv om man kunde nøies med at levere Tiendefornet i middeldgode Varer, leverer man det i lige saa gode og vel behandlede Varer, som man ellers er vant til at behandle sit Korn. Derved fremkommer det, at disse Tiendetagere faae Kornvarer, der ere bedre end Middelfornvarer i Almindelighed. Hvor dette er gangs, er det en Selvfølge, at det Forhold kommer frem, at en saadan Tiendetager kan sælge sin Tiende og faae en højere Pris for den end selve Kapitelstarten. Naar vi derfor her skulle ordne Forholdet imellem Tiendeydere og Tiendetagere, saa bør vi efter min Mening gaa ud fra Tiendens Oprindelse, og oprindelig blev Tienden som bekendt tagen paa Marken. Naar Tienden er bleven fastsat til et vist Kvantum, er det vistnok i de fleste Tiendeforeninger slaaet fast, at den skal leveres i gode og sunde Varer; men naar bedre og mindre godt Korn bliver blandet sammen, og det er tilstrækkelig renset, saa vil det naturligvis ikke kunne kasseres. Naar vi tage dette i Betragtning, maa man sige, at Tiendetageren ved